

PLAKETA SLOVENSKEJ HISTORICKEJ SPOLOČNOSTI PRI SLOVENSKEJ AKADÉMII VIED

Plaketa SHS

Slovenská historická spoločnosť pri SAV mala v roku 2025 79 rokov svojej existencie. Vznikla na zakladajúcom valnom zhromaždení 14. až 16. apríla 1946 v Piešťanoch. Počas jej existencie sa konalo 16 zjazdov vo viacerých mestách Slovenska. Vždy boli významnou spoločenskou udalosťou. Vždy boli bilancovaním výsledkov, ktoré za predchádzajúcich päť rokov dosiahli jej profesionálni i amatérski členovia a vždy boli príležitosťou na stretnutie sa ľudí, ktorým dejiny prirástli k srdcu, ktorí svojim výskumom a následne publikovaním bádateľských výsledkov zaplňali tzv. biele miesta na mape nášho historického poznania.

V závere druhého decénia 21. storočia sa v diskusiách výboru SHS zrodila myšlienka oceniť historikov, ktorí svojou vedeckou a organizačnou prácou prispeli k rozvoju nielen historickej vedy na Slovensku, ale aj Slovenskej historickej spoločnosti.

Ako v správe o činnosti SHS pri SAV za roky 2016 až 2022 napísal predseda SHS Dr. Rastislav Kožiak, „... ľudský kapitál bol vždy živou vodou našej Spoločnosti...“ vďaka čomu SHS „prešla dlhú cestu od zakladajúceho zjazdu v Piešťanoch po 16. zjazd v Banskej Bystrici v novom 21. storočí“. Celý rad historikov, tvoriacich spomínaný ľudský kapitál spoločnosti, odovzdával svoje skúsenosti a poznatky celej spoločnosti a osobitne nastupujúcim generáciám, ktoré pokračovali v práci svojich predchodcov. Podľa výboru SHS stalo sa morálnou povinnosťou nezabúdať na takýchto ľudí a poďakovať im formou udelenia Plakety SHS pri SAV. Autorom grafického návrhu plakety je akademický maliar Miroslav Cipár (1935 – 2021) a jej zhotoviteľom štátny podnik Kremnica, autorkou grafického návrhu diplomov je výtvarníčka Edita Vološčuková (1951).

V roku 2019 bola prvýkrát udelená Plaketa SHS, a to in memoriam prvému predsedovi SHS Danielovi Rapantovi. Postupne pribudli aj ďalšie mená slovenských historikov, ktorí sa stali nositeľmi Plakety SHS „za mimoriadny prínos k rozvoju Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV a slovenskej historiografie“: (za rok 2019) prof. Richard Marsina, prof. Jozef Šimončík, Dr. Ivan Kamenec; (za rok 2020) prof. Vincent Sedlák, Dr. Viliam Čičaj, prof. Jozef Novák, Dr. Milan Šišmiš st., prof. Ladislav Tajták; (za rok 2021) Dr. Dušan Kováč, Dr. Elena Mannová, prof. Mária Kohútová; (za rok 2022) prof. Ferdinand Uličný, Dr. Július Mésároš, prof. Michal Danilák, Dr. Ján Tibenský; (za rok 2023) prof. Alexander Avenarius, prof. Dušan Škvarna, prof. Peter Švorc a doc. Viliam Kratochvíl.

Diplom k Plakete SHS pri SAV

SHS svojou Plaketou ocenila aj niekoľkých zahraničných historikov „za mimo-riadny prínos k výskumu slovenských dejín v zahraničí“. Boli to prof. Étienne Boisserie (Francúzsko, za rok 2019); prof. László Szarka (Maďarsko, za rok 2020); prof. Karl Schwarz (Rakúsko, za rok 2021), prof. Susumu Nagayo (Japonsko, za rok 2022); prof. Herwig Wolfram (Nemecko, za rok 2023).

Posledne oceneným historikom, medzi ktorými bol aj predseda redakčnej rady internetového časopisu DEJINY prof. Peter Švorc, boli Plakety SHS odovzdané na výjazdovom zasadnutí výboru SHS v Trnave 26. novembra 2024.

Pri tejto príležitosti odznali laudáciou oceneným. Na prof. Petra Švorca laudácia predniesol prof. PhDr. Roman Holec, DrSc. z Univerzity Komenského v Bratislave.